

Kirkko Helsingissä -strategiaprosessi: Muotoilua strategisella tasolla – case

Uskallus ja rohkeus

Yhteiskehittämisen aamupäivä – Innokylä 7.6.2024

Eeva Salonen, Helsingin seurakuntayhtymä

Kuka on Eeva?

Kokemusta

- Osallisuuden vahvistaminen
- Markkinointi
- Julkishallinto ja hankkeet
- Esihenkilötyö
- Tapahtumajärjestäminen
- Taloushallinto, IT
- Kysely- ja tutkimuskoordinointi ja ohjaus
- Fasilitointi
- 25 v. seurakuntatyön kokemus: suntio, sihteeri, projektiassistentti, tapahtumakoordinaattori, projektipäällikkö...
- Vapaaehtoistoiminta koordinoijana – ja toimijana: mm. tapahtumat ja festivaalit, mentorointi

Elinikäinen oppija.
Humanisti päivitettyinä
innovaatiojohtamisen,
projektinhallinnan ja
palvelumuotoilun opeilla.

Eeva Salonen, FM, KTM
Kehittämistyön johtava
asiantuntija,
yhteinen seurakuntatyö,
Helsingin seurakuntayhtymä

Kirkko Helsingissä: Suomen suurin seurakuntatalous avainlukuina

19

seurakuntaa
(16 suomenkielistä,
3 ruotsinkielistä)

1 200

työntekijää
seurakunnissa ja
yhteisissä palveluissa

100 M€

vuosibudjetti

3 789 901

osallistujaa paikan päällä seurakuntien
tilaisuuksissa vuoden 2023 aikana

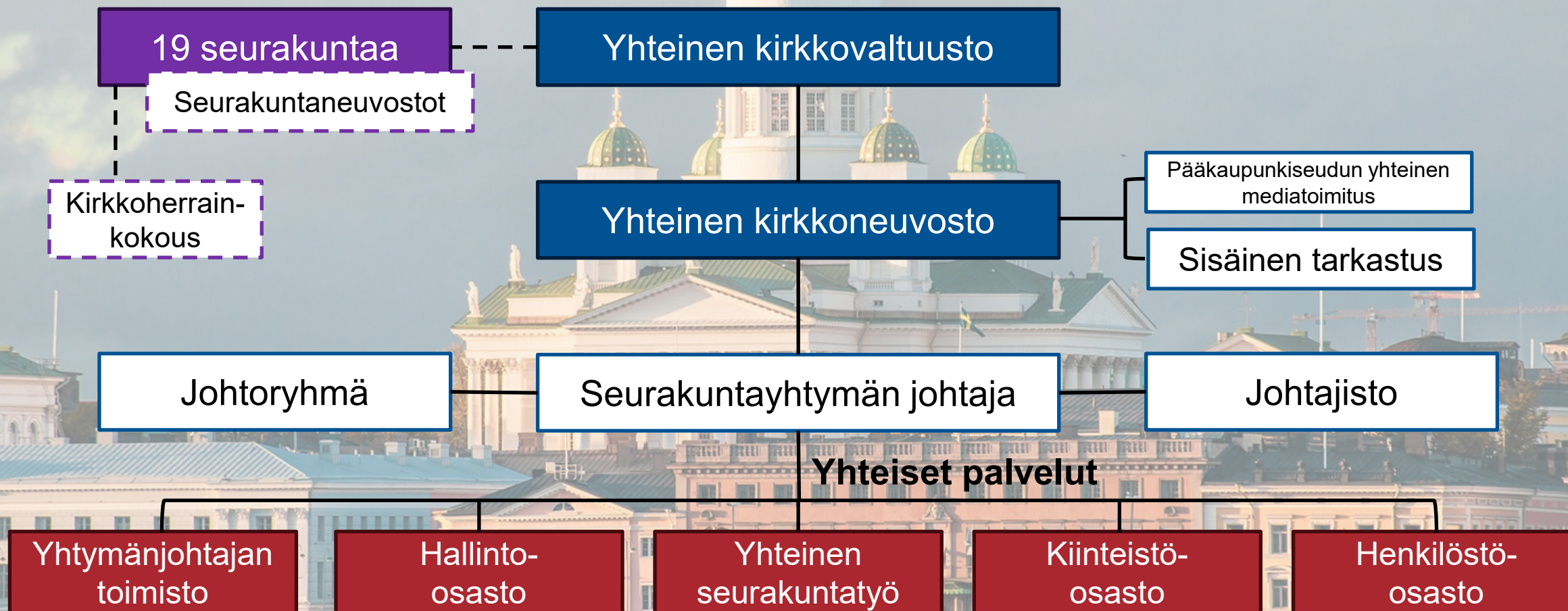
310 515

jäsentä seurakunnissa vuoden
2023 lopussa

46,0 %

Helsingin väestöstä kuului
ev.lut. kirkkoon vuoden
2023 lopussa

Kirkko Helsingissä: organisaation lyhyt oppimäärä

Prosessi liikkeelle: uudet päättäjät halusivat kaikkia koskevan strategian dialogisesti

Ratkaistaan oikea ongelma

- Laaja tiedon tuottaminen ja analyysi sisäisestä ja ulkoisesta ympäristöstä
- Kiteytys empatiakartoiksi: mitä esim. luottamushenkilö tai kirkkoherra sanoo, ajattelee, tekee ja tuntee?

Mitä kohti kuljemme: suunnitteluajurit

- Strategia näyttämässä yhteistä suuntaa toivottuun tulevaisuuteen
- Seurakunnat ja yhteiset palvelut sitoutuvat
- Luottamushenkilöt kokevat voivansa asettaa strategisia tavoitteita ja arvioida niiden toteutumista

Ratkaistaan ongelma oikein

- Keskeisten haasteiden ja riippuvuuksien tunnistaminen
- Haasteita vastaavien ratkaisujen tuottaminen
- Tavoitteiden ja mittareiden määrittely suhteessa haluttuun lopputulokseen

Kirkko Helsingissä -strategia rakentui vaihe vaiheelta yhteistyöllä ja vuoropuhelulla

2023

KESÄ

YKV:N PÄÄTÖS STRATEGIAPROSESSISTA

HEINÄ

Pohjustava työskentely Howspace-alustalla, toimintaympäristöanalyysin valmistelu

ELO

Skenaariotyöskentely, ymmärrys kirkon menestymisen muodoista, avaintemojen tunnistaminen

SYYS

Srk-neuvostojen ja työntekijäkokousten osallistuminen

LOKA

MARRAS

Strategisten olettamusten ja tulevaisuuden vision muotoilu (Tulevaisuuspäivä ja iltakoulu)

JOULU

Valintojen muotoilu ja kommentointi (YKN, YKV, kirkkoherrat, yhteisten palveluiden johtajisto)

2024

TAMMI

YKV:n päätös Kirkko Helsingissä -strategiasta ja periaatelinjaus resursseista

HELMI-

Strategian toteutus (srk:t ja yhteiset palvelut)

Ymmärrys
Tilannehuone: Missä olemme nyt?

Näkemys
Tulevaisuusskenaariot ja visio:
Millaiseen tulevaisuuteen ohjaamme Kirkkoa Helsingissä?

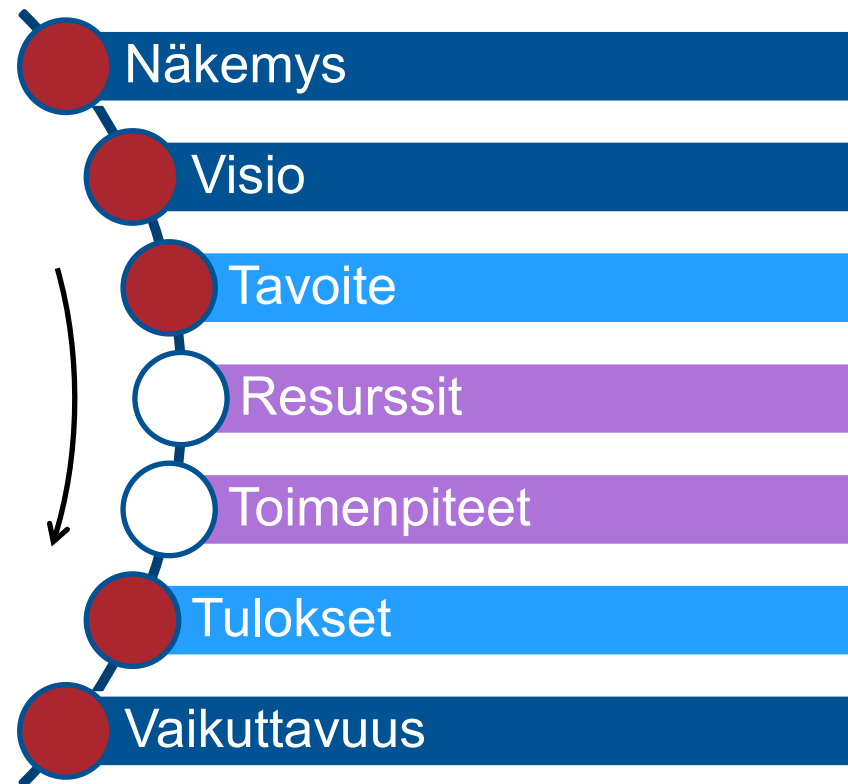
Valinnat
Miten toimien pääsemme toivottuun tulevaisuuteen?

Toteutus
Miten toteutamme valintamme?

Tavoitteena kaikkien Helsingin seurakuntien sekä yhteisten palveluiden strategia

- **Yhteinen tulevaisuuskuva:** näkemys maailmasta, visio, neljä valintaa, tavoitteet ja mittarit
- Tavoitteena **vaikuttavuus:** kirkon toiminnasta seuraava myönteinen muutos ihmisten elämässä ja yhteiskunnassa
- Strategiaa toteuttavat **työntekijät ja luottamushenkilöt** yhdessä Helsingin seurakuntien **jäsenten** ja **verkostojen** kanssa
- Seurakuntien työtä ohjaavat **seurakuntien omat strategiat** Kirkko Helsingissä -strategian rinnalla

Taustalla vaikuttavuusketju: tavoiteltu muutos ja sen tunnistaminen

KIRKKO HELSINGISSÄ
-STRATEGIA

Millaista muutosta
tavoittelemme?

Miten tunnistamme
ja mittaamme
muutoksen?

Miten saavutamme
muutoksen?

Kuvion lähde: Hyvän Mitta

Nostoja strategiaprosessin aineistosta ja menetelmistä

Runsaasti aineistoa monipuolisen tilannekuvan tueksi

Kaikki seurakuntaneuvostot, kaikki yhteiset palvelut, 16 srk työntekijäkokoukset

Käsittelyssä olevat neljä skenaariota auttavat hahmottamaan nykytilaa, tulevaisuutta ja omien toimiemme vaikutusta

	Planaarinen skenaario	Näkökulma skenaario	Ajeltiin skenaario	Oppoitus skenaario
Kuvaus	Kaava- ja ihmäsi maailman kirkko, joka on suoraan ihmiskäsitteen perustalla ja toimii yhteisöllisesti yhteiskunnassa.	Maanrakentamisen kirkko, joka on suoraan ihmiskäsitteen perustalla ja toimii yhteisöllisesti yhteiskunnassa.	Näkökulman kirkko, joka on suoraan ihmiskäsitteen perustalla ja toimii yhteisöllisesti yhteiskunnassa.	Oppoitus kirkko, joka on suoraan ihmiskäsitteen perustalla ja toimii yhteisöllisesti yhteiskunnassa.
Kirkon läsnäolo ja resurssien kehitys	Kaava	Tasantava	Läsnä	Voimakkaasti läsnä
Tarvelähtöisyys ja laatu	Tarpeiden vastaus, prosessit ja palvelut	Keskeisten tarpeiden vastaus, prosessit	Tarpeiden ja palveluiden laatu, prosessit	Ennenkäteistä tarpeiden vastaus, prosessit
Näkyvyys ja vaikuttavuus yhteiskunnassa	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●

Tulevaisuus-skenaariot 2030

Srk-neuvostojen ja työntekijäkokousten näkemykset

Pohdinnat kirkon menestymisestä

Kaikki yhteiset palvelut, viiden seurakunnan työntekijät. Topaasian näkökulmat Mentimeterin kautta pohjana 10 seurakuntaneuvoston keskusteluissa.

Moniulotteinen tilannekuva Helsingin seurakuntayhtymän toimintaympäristöstä

Pohja seurakuntarajat ylittävälle ympäristölle reilun, kestävän ja inostavan tulevaisuuden rakentamiseksi

Keskeisten muutosilmioiden hahmottaminen kahdeksan näkökulman kautta

- Taustalla huhtikuussa 2022 tehty toimintaympäristöanalyysi ja tammikuussa 2020 hyväksytty HSRKY:n tilannekuva
- Jäsenyyskuvat 31.12.2022 mukaan
- Päivitykset ja johtopäätösten muotoilu touko-elokuussa 2023
- YKN käsittely ja kommentointi 17.8.2023, täydennetty YKV:n ilta-kouluun 31.8.2023
- Jacossa koko raportti (FI) + tiivistelmä (FISV)

Toimintaympäristö-analyysi

Kirkko Helsingissä -strategian tilannekuva

Topaasia-strategiapelit

Taustalla helsinkiläisten haastattelut

”Puhtaassa, vihreässä ja infrastruktuurilta toimivassa. Ihmiset keskustelisivat keskenään, eivät olisi niin kiireisiä, auttaisivat toisiaan, naapurustossa tunnettaisiin toisensa.”

Keväällä 2022
työntekijät ja luottamushenkilöt
haastattelivat 1372 helsinkiläistä

Keskeisimmin
toivottiin:
apua ja tukea

”En stad som är frid o där det råder fred i landet.”

Millaisessa kaupungissa haluaisit asua viiden vuoden päästä?

Miten helsinkiläiset seurakunnat voisivat olla mahdollistamassa tulevaisuudenkuvaasi?

Mitä sinulle kuuluu?

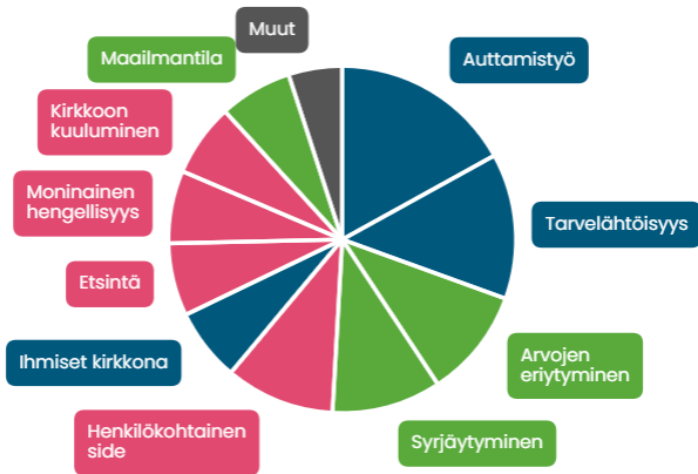
Toimintatapoja ja menetelmiä

Esimerkkejä menetelmistä: Topaasia-strategiapelit ja osallistumiskierros

Valituimmat Topaasiat

TOPAASIA	MAA	PAKKA	LKM
1. Auttamistyö	Kirkon rooli ja toiminta	Kirkko Helsingissä - strategia	5
5x Huomenna tärkeää			
2. Tarvelähtöisyys	Kirkon rooli ja toiminta	Kirkko Helsingissä - strategia	4
2x Huomenna tärkeää 2x Haastavin			
3. Arvojen eriytyminen	Yhteiskunnan ilmiöt	Kirkko Helsingissä - strategia	3
3x Haastavin			
4. Syrjäytyminen	Yhteiskunnan ilmiöt	Kirkko	3
3x Huomenna tärkeää			
5. Henkilökohtainen side	Ihmisten suhde kirkkoon		
3x Huomenna tärkeää			

YKN:n tehtävänanto seurakuntaneuvostoille ja työntekijäkokouksille

1. Mitkä ovat 1–3 keskeisintä asiaa, jotka vaikuttavat kaikkien Helsingin seurakuntien tulevaisuuteen?
2. Miksi juuri nämä asiat ovat mielestänne keskeisimmät?

(BONUS: Millaisin toimenpitein asioihin olisi mahdollista vaikuttaa?)

Mitä yhteisen strategiatyön tuloksena saatiin sitten aikaan?

Kirkko Helsingissä -strategian viitekehys

Näkemyksemme maailmasta ja kirkon missiosta Helsingissä

- Millaisessa ympäristössä toimimme?
- Mihin haluamme vaikuttaa?

Strategian toteuttajat

Helsingin seurakunnat

Yhteiset palvelut

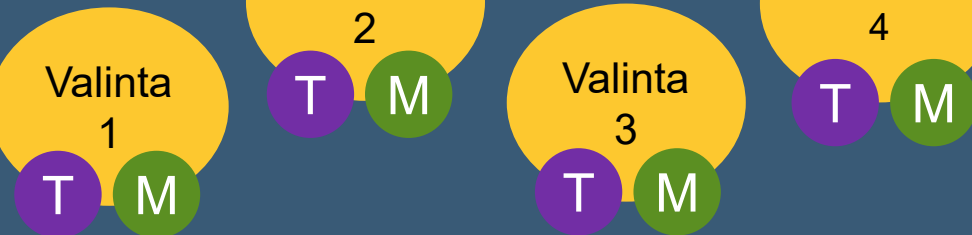
Työalat ja tiimit

Seurakuntalaiset

Yhteistyökumppanit

Strategian valinnat

Missiostamme ja helsinkiläisten tarpeista nousevat tavoitteet (T) ja niihin liittyvät mittarit (M), jotka kuvaavat strategialla tavoiteltavaa muutosta

Visio: Kirkko Helsingissä 2030

- Millainen yhteisö haluamme olla?
- Millaista tulevaisuutta tavoittelemme?

Resurssit ja kyvykkyydet

Valintojen saavuttamista tukevat resurssilinjaukset (2030), osaamisen ja muiden kyvykkyyksien kehittäminen

Johtamisjärjestelmä

Strategian toteutumista tukevat johtamis- ja raportointimallit

Tavoiteltu visio: Millainen Kirkko Helsingissä on vuonna 2030?

Kasvava kristillinen helsinkiläinen yhteisö olla, tulla ja toimia

Kirkko Helsingissä on kasvava ja avoin kristillinen yhteisö. Se on merkityksellinen koko kaupungille ja sen asukkaille. Toimimme verkostoissa ja luomme toivoa. Nuoret aikuiset ja eri kielitaustaiset tuntevat yhteisömme omakseen. Olemme entistä vaikuttavampia ja siten kasvattaneet jäsenyyttä ja jäsenmäärää.

Evankeliumi kutsuu meitä Jeesuksen seuraajina puolustamaan heikoimmassa asemassa olevia, rakentamaan sovintoa sekä luomaan turvallisia yhteisöjä Jumalan kohtaamiseen ja hyvän tekemiseen. Edistämme tinkimättä tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Osallistumme rakentavan rohkeasti yhteiskunnalliseen vuoropuheluun.

Päätöksemme ja valintamme varmistavat tuleville sukupolville hyvän elämän. Toimintamme on ekologisesti, sosiaalisesti, taloudellisesti ja hallinnollisesti kestävä.

Kirkko Helsingissä -strategian visio ja valinnat

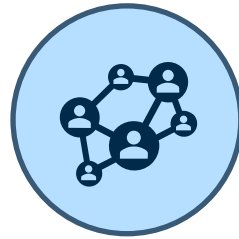
Kasvava kristillinen helsinkiläinen yhteisö

...olla...

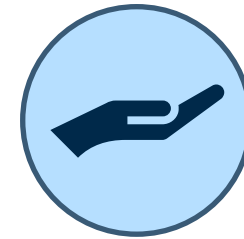
**Toimimme
monikielisenä
hengellisenä yhteisönä**

**Olemme
merkityksellinen
nuorille aikuisille**

...tulla...

**Vahvistamme hyvän
tekemisen verkostoja**

... ja toimia.

**Rakennamme toivon
teoilla parempaa
huomista**

Strategian neljä valintaa täydentävät toinen toisiaan ja kuvaavat tavoiteltua muutosta

Kasvava kristillinen helsinkiläinen yhteisö

...olla...

...tulla...

... ja toimia.

Valinta 3 korostaa **toimintaotetta**, jossa toimimme **yhteistyön ja kumppanuuksien kautta**

Valinta 4 tähtää kirkon työn **vaikuttavuuteen tulevaisuudentoivon rakentajana**

Suomen ev.lut. kirkon **arvot** sekä **kristillinen oppi ja maailmankatsomus** kaiken toiminnan perustana

Valinnat 1 ja 2 täsmentävät kaksi strategian keskeistä **kohderyhmää**

Miten olemme jatkaneet strategiatyötä?

Dialogiset ja luovat menetelmät edelleen käytössä

- Strategiakyselyt ja jatkopelit Topaasialla: strategia toimenpidesuunnitelmiksi
- Toiminta- ja taloussuunnitteluun rohkaiseminen huoneentaululla ja kiteytyksillä

Tuki strategian toteuttamiseen eri muodoissaan

- Erilaiset tukimuodot ja prosessit eri tilanteisiin
- Strategia muuttuu todeksi arjen työssä

Kiitokset mielenkiinnosta!

Eeva Salonen eeva.salonen@evl.fi

Blogi: Palvelumuotoilua Kirkossa ja kaupunkilaisille: [Eeva Salonen – Medium](#)

LinkedIn: <https://fi.linkedin.com/in/eevasalonen>

helsinginseurakunnat.fi

